

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายสุเมธ รอยกุลเจริญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๙

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๖๘

วันที่ ๒๑ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง { ประธานวุฒิสภา ผู้ร้อง
นายภูมิธรรม เวชยชัย รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหม ที่ ๑
พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องทั้งสอง สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐
วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่

ความเห็น

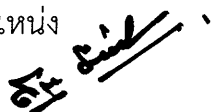
พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ และมาตรา ๑๗๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๘
คณะรัฐมนตรี มาตรา ๑๖๐ บัญญัติว่า “รัฐมนตรีต้อง ... (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
(๕) ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ...”
และมาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ ...
(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ ...”

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่จะกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยจริยธรรม
ของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน เนื่องจากรัฐมนตรีเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของรัฐหรืออำนาจทางการเมืองซึ่งมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง
ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และชีวิตของปัจเจกชน ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีต้องได้รับความไว้วางใจ
อย่างสูงจากประชาชน และในฐานะที่เป็นบุคคลสาธารณะต้องถูกตรวจสอบทั้งในเรื่องส่วนตัวและ

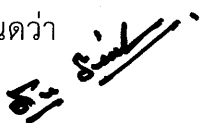
ความประพฤติในการปฏิบัติหน้าที่ทุกแง่มุมตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งด้วย รัฐธรรมนูญยังปรากฏเจตนารมณ์ตามคำปรารภว่า มีการวางกลไกป้องกัน ตรวจสอบ และจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อมิให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเข้ามามีอำนาจในการปกครองบ้านเมืองหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจ จึงบัญญัติคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ในลักษณะที่มีความเข้มงวดมากกว่าบุคคลที่จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยเพิ่มเติมทั้งในส่วนที่กำหนดให้ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และต้องไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) รวมทั้งต้องไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท และต้องไม่เป็นผู้เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗ มาแล้วยังไม่ถึงสองปีนับถึงวันแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๗) และ (๘) ด้วย คำปรารภและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวชี้ให้เห็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้บุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติสูงกว่าบุคคลที่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเพื่อเป็นการวางมาตรฐานหรือยกระดับคุณสมบัติของรัฐมนตรีให้สูงขึ้น เนื่องจากรัฐมนตรีเป็นส่วนประกอบของคณะรัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง

ด้วยเหตุที่จริยธรรมเป็นข้อประพฤติปฏิบัติ หลักเกณฑ์ หรือมาตรฐานความประพฤติในสิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม ขอบธรรม และเป็นที่ยอมรับในสังคม และเป็นเรื่องของสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำ ซึ่งเป็นสำนึกความรับผิดชอบส่วนบุคคลของแต่ละคนที่อยู่ในบทบาท ฐานะ หรือตำแหน่งต่าง ๆ จะยึดถือปฏิบัติ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) จึงกำหนดกรอบจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีไว้ว่า ต้อง “มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์” และต้อง “ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง” โดยคำว่า “มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) นั้น คำว่า “ซื่อสัตย์” หมายความว่า ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง ส่วนคำว่า “สุจริต” หมายความว่า ความประพฤติชอบโดยความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty) นี้ เป็นคุณธรรมสำคัญขั้นพื้นฐานของบุคคลทั่วไป และเป็นส่วนหนึ่งของการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องขอบธรรม (Integrity) ด้วยเหตุนี้ รัฐมนตรีจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น ทั้งจะต้องแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนด้วยว่าตนปฏิบัติเช่นนั้นอย่างเคร่งครัดและครบถ้วน เพื่อให้เกิดความชอบธรรมในการดำรงตำแหน่ง

อันจะนำมาซึ่งความไว้วางใจของประชาชน โดยมาตรา ๑๖๐ (๔) นี้ เป็นความซื่อสัตย์สุจริตในภาพรวมทั่วไปของบุคคลที่ปรากฏต่อสังคม หลักการนี้มีใช้เพียงการเรียกร้องให้ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมีคุณธรรมตามความเห็นของตนเองเท่านั้น หากแต่ยังหมายความว่าผู้ดำรงตำแหน่งต้องสามารถแสดงออกถึงความสุจริตอย่างเปิดเผย โปร่งใส และเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณะ โดยมีลักษณะ “เป็นที่ประจักษ์” อันบ่งบอกว่าต้องมีการรับรู้และปรากฏชัดเจนในสังคม โดยใช้หลักการตีความจากพฤติกรรมว่ามีข้อเท็จจริงที่มีน้ำหนักและชัดเจนเพียงพอที่จะบ่งชี้ถึงเจตนาไม่สุจริต หรือพฤติการณ์บิดเบือนผลประโยชน์ของชาติหรือไม่ ในการพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ต้องพิจารณาในบริบทของความได้สัดส่วนและความจำเป็นในการป้องกันมิให้ผู้ที่มีความประพฤติเสื่อมเสียเข้ามาใช้อำนาจในกิจการของรัฐ แม้พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตจะเป็นหลักคุณธรรมพื้นฐานที่บุคคลทั่วไปพึงยึดมั่นไม่ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในสถานะในสังคมระดับใด เมื่อยังเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่ใช้อำนาจต่อสาธารณะ ยิ่งเป็นคุณธรรมที่สังคมเรียกร้องให้ต้องยึดถือ แต่เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งที่ใช้อำนาจรัฐอยู่ภายใต้ลักษณะเฉพาะของภารกิจหน้าที่ที่แตกต่างกัน การตีความกฎหมายจะอาศัยเพียงถ้อยคำที่เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น ย่อมไม่เหมาะสม แต่ต้องพิจารณาประกอบกับบริบทอันเป็นปกติของการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นอีกด้วย

ส่วนกรณีที่ต้อง “ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๕) นั้น เป็นกรณีเฉพาะเจาะจงที่กำหนดไว้ในมาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ มาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวต้องครอบคลุมถึงการรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ และต้องระบุให้ชัดเจนด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมใดมีลักษณะร้ายแรง” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้รับฟังความคิดเห็นของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วย และเมื่อประกาศใช้บังคับแล้วให้ใช้บังคับแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีด้วย แต่ไม่ห้ามสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรีที่จะกำหนดจริยธรรมเพิ่มขึ้นให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” และมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ วรรคสอง กำหนดว่า

“มาตรฐานทางจริยธรรมนี้ให้ใช้บังคับแก่ ... คณะรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง ด้วย” โดยหมวด ๑ มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นอุดมการณ์ ข้อ ๕ กำหนดว่า “ต้องยึดมั่นและธำรงไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ข้อ ๖ กำหนดว่า “ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บุรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน” ข้อ ๗ กำหนดว่า “ต้องถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน” ข้อ ๘ กำหนดว่า “ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” สำหรับหมวด ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ข้อ ๑๑ กำหนดว่า “ไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม” ข้อ ๑๒ กำหนดว่า “ยึดมั่นหลักนิติธรรม และประพฤติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีของประชาชน” ข้อ ๑๓ กำหนดว่า “ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม เป็นอิสระ เป็นกลาง และปราศจากอคติ โดยไม่หวั่นไหวต่ออิทธิพล กระแสสังคม หรือแรงกดดันอันมิชอบด้วยกฎหมาย โดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมแห่งสถานภาพ” ข้อ ๑๖ กำหนดว่า “ไม่ให้คำปรึกษาแก่บุคคลภายนอก หรือแสดงความคิดเห็น หรือข้อมูลต่อสื่อสาธารณะหรือสาธารณชนในเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสียความเป็นธรรมแก่การปฏิบัติหน้าที่ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กร” ข้อ ๑๗ กำหนดว่า “ไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง” หมวด ๓ จริยธรรมทั่วไป ข้อ ๒๑ กำหนดว่า “ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มกำลังความสามารถ และยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ และความผาสุกของประชาชนโดยรวม” ข้อ ๒๕ กำหนดว่า “รักษาความลับของทางราชการตามกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของราชการ” ข้อ ๒๖ กำหนดว่า “ปฏิบัติกำกับดูแลหรือบังคับบัญชาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และระบบคุณธรรม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความสามัคคีในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม” หมวด ๔ การฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ในหมวด ๑ ให้ถือว่ามัลักษณะร้ายแรง” วรรคสอง กำหนดว่า “การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๒ และหมวด ๓ จะถือว่ามัลักษณะร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาถึงพฤติกรรม

สน. ๒๕๖๒

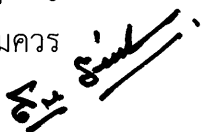
ของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ เจตนาและความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ นั้น”

สำหรับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตรวจสอบการเลือกสมาชิกวุฒิสภานั้น เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร และเมื่อผลการสืบสวนหรือไต่สวนหรือเมื่อพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และสั่งให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วย หรือทุกหน่วย และหากปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อว่ามีผู้กระทำการตามที่มีการสืบสวนหรือไต่สวน ให้คณะกรรมการสั่งให้ดำเนินคดีโดยเร็ว หรือในกรณีจำเป็นจะสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้กระทำการดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวก็ได้ รวมทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๙ กำหนดให้เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าหน่วยงานของรัฐหรือพนักงานสอบสวนได้รับเรื่องการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมืองไว้พิจารณา และคณะกรรมการเห็นว่าเป็นการสมควรที่คณะกรรมการจะดำเนินการเองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐหรือพนักงานสอบสวนนั้นโอนเรื่องหรือส่งสำนวนการสอบสวนเกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นมาให้คณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีเช่นนี้ให้หน่วยงานของรัฐหรือพนักงานสอบสวนโอนเรื่องหรือส่งสำนวนการสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมืองมาให้คณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๗ กำหนดให้ผู้ใดจัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่ผู้ใด ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด หลอกลวง บังคับ ชูเชื้อ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด ในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัคร เข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกลงคะแนน

๕

หรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี โดยความผิดกรณีจัด ทำให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นส่วนราชการระดับกรม มีภารกิจการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันการปราบปราม การสืบสวน และการสอบสวนคดีพิเศษที่ต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนโดยใช้วิธีการพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีพนักงานสอบสวนคดีพิเศษซึ่งมีอำนาจสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษ และเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายยังดังกล่าวกำหนดให้มีคณะกรรมการคดีพิเศษ หรือเรียกโดยย่อว่า “กคพ.” เป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๕ ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสิบสองคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนเก้าคน ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเศรษฐศาสตร์ การเงินการธนาคาร เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกฎหมาย และมีอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับและสนับสนุนการดำเนินการด้านคดีพิเศษตามที่กำหนดในมาตรา ๑๐ ทั้งนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสอบสวนคดีความผิดอาญาที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ๑. คดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจอนุมัติรับเป็นคดีพิเศษ ประกอบไปด้วยคดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยการเสนอแนะของ กคพ. ปัจจุบันมีคดีความผิดตามกฎหมายจำนวน ๔๕ ฉบับ คดีความผิดทางอาญาดังกล่าวต้องมีลักษณะตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) (ก) (ข) (ค) (ง) และ (จ) กล่าวคือ เป็นคดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญหรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือเป็นคดีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควร

ว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา อีกทั้งต้องมีรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดตามที่ กคพ. กำหนด ปัจจุบันคือประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยในบัญชีท้ายประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังกล่าว ข้อ ๗ กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่า คือ คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีความผิดมูลฐานเป็นคดีพิเศษซึ่งอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือคดีความผิดมูลฐานที่เป็นคดีอาญาอื่นที่มีมูลน่าเชื่อว่ามีทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่มีมูลค่าตั้งแต่สามร้อยล้านบาทขึ้นไป และ ๒. คดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) เป็นคดีความผิดทางอาญาอื่นนอกจากคดีความผิดทางอาญาตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) ที่ กคพ. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ โดยปัจจุบัน กคพ. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองฯ เพื่อพิจารณารับคดีพิเศษ ตามประกาศ กคพ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการร้องขอและเสนอให้ กคพ. มีมติให้คดีความผิดทางอาญาใดเป็นคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งหรือข้อสงสัยว่าการกระทำความผิดใดเป็นคดีพิเศษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง (๑) หรือไม่ ให้ กคพ. เป็นผู้ชี้ขาด ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๑ วรรคห้า

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ร่วมกันเสนอเรื่องขอให้ตรวจสอบกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อมีมติให้การกระทำความผิดทางอาญาอื่นเป็นคดีพิเศษ ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) เป็นการแทรกแซงหรือครอบงำหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยใช้กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นเครื่องมือแทรกแซงกระบวนการตรวจสอบการเลือกสมาชิกวุฒิสภา อันเป็นการก่อกวนก่อกอง กัดดัน ข่มขู่ และครอบงำสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ขัดต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจและฝ่าฝืนหลักนิติธรรม ถือได้ว่าผู้ถูกร้องทั้งสองมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๕) เนื่องจากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้า

๘/๘

หน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๕ ข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗ นอกจากนี้ เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๔ (๑) (๔) (๕) ข้อ ๕ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) ข้อ ๖ (๑) (๒) (๕) ข้อ ๗ (๒) (๓) (๕) ข้อ ๘ (๒) (๕) ข้อ ๙ (๑) ข้อ ๑๐ (๑) (๒) (๓) (๕) (๖) และ (๙)

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๗ และได้รับมอบหมายและมอบอำนาจในการกำกับการบริหารราชการแทนนายกรัฐมนตรีในกระทรวงยุติธรรมและปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการแทนนายกรัฐมนตรีในคณะกรรมการคดีพิเศษ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๑๓/๒๕๖๗ และที่ ๓๑๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นประธานกรรมการคดีพิเศษ ส่วนการร้องเรียนและการดำเนินการของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เริ่มจาก พลตำรวจตรี อนุชา จารยะพันธุ์ มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ และฉบับลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานรัฐมนตรี กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ ส่งเรื่องดังกล่าวให้กรมสอบสวนคดีพิเศษตรวจสอบข้อเท็จจริง จากนั้นนายภัทรพงศ์ ศุภักษร ยื่นหนังสือฉบับลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ถึงอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ขอให้กรมสอบสวนคดีพิเศษตรวจสอบกรณีพยานหลักฐานในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและพิจารณารับเป็นคดีพิเศษ และนายทินกร จิตต์ไพบูลย์ ยื่นหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๒ ฉบับ ถึงอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครและกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่อาจมีกรณีผิดกฎหมาย แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับมอบหมายและมอบอำนาจในการกำกับการบริหารราชการแทนนายกรัฐมนตรีโดยให้เป็นประธานกรรมการคดีพิเศษ โดยเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการคดีพิเศษภายหลังการร้องเรียนในส่วนของอำนาจหน้าที่ประธานกรรมการคดีพิเศษนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการคดีพิเศษทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการคดีพิเศษ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘ นั้น จากข้อเท็จจริงตามเอกสารพยานหลักฐาน คำเบิกความของพยานอันแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีหน้าที่ในการกำหนดวันและเวลาในการประชุมคณะกรรมการคดีพิเศษเท่านั้น แม้จะได้รับวาระการประชุมเป็นเอกสารประกอบด้วย ก็เป็นเพียงการดำเนินการตามแบบปกติของงานราชการ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดในการพิจารณากำหนดเรื่องที่จะเข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการคดีพิเศษ ไม่ว่าในครั้งใด ส่วนการกำหนดระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการคดีพิเศษเป็นอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้พิจารณาและอนุมัติ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงไม่เคยทราบถึงร่างวาระการประชุมคณะกรรมการคดีพิเศษ

๒๕๖๘

ก่อนที่อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษจะอนุมัติระเบียบวาระการประชุม อีกทั้งอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษไม่เคยหารือเกี่ยวกับวาระการประชุมในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ ในฐานะที่ทำหน้าที่ประธานกรรมการคดีพิเศษ โดยข้อเท็จจริงดังกล่าวสอดคล้องกับถ้อยคำของพันตำรวจตรี ยุทธนา แพรดำ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษที่เบิกความว่า การเสนอร่างวาระการประชุมคณะกรรมการคดีพิเศษถึงประธานกรรมการคดีพิเศษนั้น กองบริหารคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ จะรวบรวมเรื่องและเสนอขออนุมัติร่างระเบียบวาระการประชุมต่ออธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เมื่ออธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษเห็นชอบจึงลงนามเสนอขออนุมัติเพื่อให้ประธานกรรมการคดีพิเศษพิจารณากำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุม นอกจากนี้ เอกสารรายงานการประชุมคณะกรรมการคดีพิเศษ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ กล่าวในที่ประชุมว่า “มีข้อชี้แจงเพิ่มเติมหรือไม่ หากไม่มีแล้ว ลำดับต่อไปจะขอให้ที่ประชุมได้อภิปราย เนื่องจากกรณีนี้เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสังคมและความเสียหายของสถาบันการเมืองและเป็นเรื่องของข้อกฎหมาย ที่ประชุมก็ได้รับรายงานข้อเท็จจริงไปแล้วในหลาย ๆ ด้าน โดยสามารถพิจารณากันได้อย่างกว้างขวางในประเด็นต่าง ๆ ว่าข้อบังคับประกอบตามข้อกฎหมายหรือไม่ ข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งหรือไม่ ทั้งนี้ เห็นว่าในส่วนของข้อกฎหมายเป็นเรื่องที่สำคัญมากต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะหากเป็นความผิดแล้วไม่พิจารณาก็อาจจะเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ แต่หากไม่เป็นความผิดแล้วไปดำเนินการลงโทษก็อาจเกิดปัญหาตามมาได้ เพราะฉะนั้นอยากให้กรรมการทุกท่านพิจารณาอย่างรอบคอบ” เอกสารหมายเลข ศ ๑๘/๗๔ และกล่าวว่า “เนื่องจากเรื่องนี้ กรรมการคดีพิเศษมีความเห็นทางกฎหมายที่แตกต่าง จึงขอให้กรรมการคดีพิเศษทุกท่านได้แสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาเรื่องนี้รอบคอบ” เอกสารหมายเลข ศ ๑๘/๘๒ และหากพิจารณาเอกสารข่าวและคลิปวิดีโอตามคำร้องเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘ กรณีที่เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษพร้อมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดำเนินการส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาแก่สมาชิกวุฒิสภานั้น เป็นเอกสารข่าวและคลิปวิดีโอที่จัดทำขึ้นโดยสำนักข่าวหลายสำนัก ไม่มีข้อความตอนใดในเอกสารข่าวหรือคลิปวิดีโอว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ข่าว ประกอบกับผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงและให้ถ้อยคำต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าบุคคลใดจะเป็นผู้แพร่ข่าวหรือข่าวที่ถูกเขียนโดยสื่อมวลชนจะต้องตรงตามความจริงหรือไม่ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่รับทราบและไม่อาจยืนยันได้ เห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะประธานกรรมการคดีพิเศษเป็นกรรมการโดยตำแหน่งตามกฎหมาย มีลักษณะการปฏิบัติงานในรูปแบบคณะกรรมการ (Committee) ประกอบด้วยกรรมการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความหลากหลาย มีขอบเขตการพิจารณาเฉพาะคดีพิเศษเป็นการดำเนินการเฉพาะด้าน มิใช่อำนาจหน้าที่อันเกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือกำกับดูแลกระบวนยุติธรรมและกรมสอบสวนคดีพิเศษ ข้อเท็จจริงจึงมีน้ำหนักไม่เพียงพอว่าพฤติกรรมของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีลักษณะ

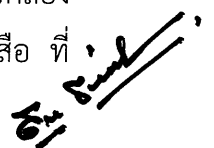
เป็นการแทรกแซงกรมสอบสวนคดีพิเศษหรือคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือเป็นการดำเนินการอันมีลักษณะไม่ซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม

สำหรับผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรองประธานกรรมการคดีพิเศษ โดยตำแหน่งตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๕ มีหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในกระทรวงยุติธรรมให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา หรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ กล่าวคือ ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีหน้าที่และอำนาจในการสั่งและปฏิบัติราชการในฐานะผู้บังคับบัญชาข้าราชการกระทรวงยุติธรรมและกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน และเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ รับผิดชอบการบริหารราชการแผ่นดินและการกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานกรรมการคดีพิเศษ อันเป็นกรรมการโดยตำแหน่งตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในองค์ประกอบของคณะกรรมการคดีพิเศษ เห็นได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๒ มีทั้งหน้าที่รองประธานกรรมการคดีพิเศษ อันเป็นกรรมการโดยตำแหน่งตามที่กฎหมายซึ่งมีลักษณะการปฏิบัติงานในรูปแบบคณะกรรมการ (Committee) มีขอบเขตการพิจารณาเฉพาะคดีพิเศษเป็นการดำเนินการเฉพาะด้าน และตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำกับดูแลกระทรวงยุติธรรมและกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในตำแหน่งของตนเอง (Individual) มีรูปแบบสายการบังคับบัญชาและลำดับชั้นการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีขอบเขตการปฏิบัติงานเฉพาะการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีได้เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเรื่องที่อาจเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการในทางคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในส่วนของการรับหนังสือที่ยื่นขอความเป็นธรรมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของพลตำรวจตรี อนุชา จารยะพันธุ์ ฉบับลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ และฉบับลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ นั้น ผู้ถูกร้องที่ ๒ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้รับเรื่องร้องขอความเป็นธรรมมีหน้าที่และอำนาจในฐานะผู้บังคับบัญชาข้าราชการเพื่อดำเนินการตรวจสอบว่ามีเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ถือเป็นกรปฏิบัติราชการโดยปกติและพึงกระทำ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม อีกทั้งการประชุมคณะกรรมการคดีพิเศษ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดอันแสดงให้เห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติกรรมใดที่ขึ้นนำสั่งการ ก้าวก้าว แทรกแซง คณะกรรมการผู้เข้าร่วมประชุมแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริง

๒/

ปรากฏตามวิธีโอการให้สัมภาษณ์ของผู้ถูกร้องที่ ๒ เอกสารหมายเลข ๑๐ และหมายเลข ๑๔ ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับรายละเอียดของเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษที่ร่วมดำเนินการกับเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง วิธีการดำเนินการและรายละเอียดการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภารายใดว่าเป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยให้สัมภาษณ์ว่า “เราแยกส่วนกัน แต่ใช้คณะทำงานชุดเดียวกัน กกต. ก็จะมีดีเอสไอที่เป็นพนักงานสอบสวนไปร่วมในจำนวน ๗ คน มีของกรมสอบสวนคดีพิเศษไป ๓ คน ในส่วนนี้มีระยะเวลาการดำเนินการ ซึ่งในส่วนของ กกต. มีคณะอนุฯ แล้วต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการ กกต. โดยเอาจากพยานหลักฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษบางส่วน แต่บางส่วนต้องสอบสวนใหม่ ในส่วนของกรมสอบสวนคดีพิเศษจะใช้พนักงานสอบสวนชุดนี้ด้วย” รวมถึงการดำเนินการของกรมสอบสวนคดีพิเศษในการพิสูจน์พยานหลักฐาน โดยให้สัมภาษณ์ว่า “ส่วนใหญ่จะเป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ อีกส่วนหนึ่งเป็นพยานบุคคล” “ดีเอสไอเป็นเรื่องของเอกสาร ข้อมูลที่ใช้เทคโนโลยี ภาพ เสียง สถานที่อยู่ มีประมาณ ๑๐ รายการ” รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อพิจารณาเกี่ยวกับพยานหลักฐานแต่ละรายการ โดยให้สัมภาษณ์ว่า “รายการที่ ๑ อาจจะเป็นเรื่องบังเอิญได้ รายการที่ ๒ อาจจะไม่บังเอิญ รายการที่ ๓ เป็นพฤติกรรม รายการที่ ๕ ๖ ๗ เชื่อว่ามีการกระทำตามที่กล่าวหาจริง” รายละเอียดการสืบสวนสอบสวน โดยให้สัมภาษณ์ว่า “หลังจากได้ตำแหน่ง เราก็ยังเช็คไปว่าเอาใครมาเป็นผู้เชี่ยวชาญ เอามาเป็นผู้ช่วย อันนี้มันเป็นเงินของรัฐบาล เราก็ต้องไปตรวจสอบด้วย” รายละเอียดการลงพื้นที่สืบสวนที่จังหวัดอำนาจเจริญ โดยให้สัมภาษณ์ว่า “อำนาจเจริญไม่ได้ขัดขวาง ถ้าไปดูในคำให้การพบว่าเขาพูดถึงทุกวงการอยู่แล้ว ใน ๑๖ ปาก” ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นพฤติการณ์อันแสดงให้เห็นว่า มีการร่วมปรึกษาหารือ หาข้อยุติ ข้อพิจารณา ความเห็น การอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาโดยปกติเป็นข้อมูลที่ได้กำหนดชั้นความลับไว้ โดยการให้ข้อมูลต่อสื่อสาธารณะหรือสาธารณชนในเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาดังกล่าวนั้น อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสียความเป็นธรรมแก่การปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งเป็นการไม่รักษาไว้ซึ่งความลับในการประชุมการพิจารณาวินิจฉัย อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๖

นอกจากนี้ ปรากฏข้อเท็จจริงตามสำเนาบันทึกข้อความกองกิจการอำนวยความยุติธรรม ที่ ยธ ๐๘๒๔/๓๔๙๖ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ขออนุมัติสืบสวน ตามมาตรา ๒๓/๑ วรรคสอง เอกสารหมายเลข ศ ๓๓ มีรายละเอียดว่า “สำนักงานรัฐมนตรี กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ มีหนังสือ ที่

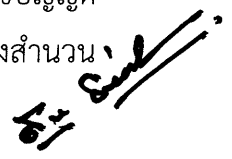

ยธ ๐๑๐๑/๑๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๗ ส่งเรื่องขอความเป็นธรรมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมราย พลตำรวจตรี อนุชา จารยะพันธุ์ ฉบับลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ และฉบับลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ กรณีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ ณ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้กรมสอบสวนคดีพิเศษตรวจสอบข้อเท็จจริง และแจ้งผลการตรวจสอบให้ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมทราบ เพื่อประกอบการพิจารณาตามข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมต่อไป คำร้องที่ ๑๐๔๙/๒๕๖๗” ซึ่งกรณีหนังสือขอความเป็นธรรมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมราย พลตำรวจตรี อนุชา จารยะพันธุ์ เอกสารหมายเลข ๑๐ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ชี้แจงในคำแถลงการณ์ปิดคดี ฉบับลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๙ ว่า ได้สั่งการในท้ายหนังสือร้องขอความเป็นธรรมว่า “มอบที่ปรึกษาฯ พิจารณาส่งกรมสอบสวนคดีพิเศษตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วย”

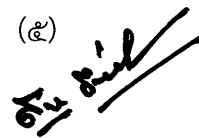
แม้ผู้ถูกร้องที่ ๒ กล่าวอ้างตามบันทึกถ้อยคำของพยาน เอกสารหมายเลข ศ ๖๒/๕ - ๖ ว่า “เพียงส่งเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรมของประชาชนที่ชี้เบาะแสมาว่ามีการทุจริตการคัดเลือกวุฒิสมาชิกเกิดขึ้น ต่อไปยังกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อดำเนินการพิจารณาต่อไปว่ากรณีอยู่ภายใต้ขอบเขตหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือไม่อย่างไร” เมื่อพิจารณาตามข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว เห็นว่า แม้ว่าการรับหนังสือที่ยื่นขอความเป็นธรรมดังกล่าว ผู้ถูกร้องที่ ๒ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับเรื่องและเป็นการปฏิบัติราชการโดยปกติและพึงกระทำ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม การสั่งการให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นการสั่งการอันเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการในทางคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะของกรมสอบสวนคดีพิเศษ มิใช่ขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม อีกทั้งการสั่งการที่ใช้ถ้อยคำว่า “พิจารณาส่งกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วย” มิได้สอดคล้องกับที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ อ้างว่าสั่งการเพื่อให้กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการพิจารณาต่อไปว่ากรณีอยู่ภายใต้ขอบเขตหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือไม่ ดังนั้น การสั่งการให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเป็นการสั่งการที่จะได้มาซึ่งข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบส่วนเหตุว่าได้มีการกระทำความผิดที่ทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม ผู้ถูกร้องที่ ๒ ย่อมทราบว่าการสั่งการให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะบรรลุผลหรือสำเร็จขึ้นได้ หากไม่มีการสืบสวนสอบสวนถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภา โดยที่ภารกิจดำเนินการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภานั้น รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างชัดเจน โดยมุ่งหวังให้องค์กรที่มีความเป็นอิสระที่มีความเป็นกลางเข้ามารับผิดชอบภารกิจนี้ โดยปราศจากการแทรกแซงของอำนาจทางการเมือง

อำนาจทางปกครอง เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภา เป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม ในการนี้ รัฐธรรมนูญจึงกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้อย่างชัดแจ้งทั้งในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญ (organic law) ย่อมมีลำดับศักดิ์สูงกว่าพระราชบัญญัติ การใช้อำนาจ ตามพระราชบัญญัติจึงต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หากรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติ เรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นอำนาจขององค์กรใด โดยไม่มีบทบัญญัติใดให้นำพระราชบัญญัติทั่วไป มาใช้บังคับ จึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ กฎหมายทั้งฉบับนี้ล้วนมีสถานะที่สูงกว่ากฎหมายว่าด้วยการสอบสวน คดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงไม่อาจตีความหรือใช้พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้ขัดต่อกฎหมายที่มีสถานะสูงกว่าเช่นรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้ การที่กรมสอบสวนคดีพิเศษหน่วยงานภายในฝ่ายบริหารดำเนินการสืบสวนสอบสวนเรื่องร้องเรียน เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมไว้พิจารณา อาจจะถูกโต้แย้งว่า เป็นการเกินขอบอำนาจ เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยเจตนารมณ์และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อันเป็นการใช้อำนาจฝ่ายบริหารแทรกแซงกิจการทางการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรอิสระ อีกทั้งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) ที่กำหนดให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนเพื่อให้การควบคุมดูแลการเลือกตั้งหรือการเลือก ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ดังนั้น จึงไม่อาจตีความหรือใช้กฎหมายการสอบสวนคดีพิเศษ ให้ขัดต่อกฎหมายที่มีสถานะสูงกว่าเช่นรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้

ผู้ถูกร้องที่ ๒ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ย่อมทราบหรือควรทราบดีอยู่แล้ว เกี่ยวกับข้อจำกัดนี้ แต่กลับยังคงสั่งการให้กรมสอบสวนคดีพิเศษตรวจสอบข้อเท็จจริง อีกทั้งในกรณีที่มี ผู้ยื่นคำร้องต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ หากกรมสอบสวนคดีพิเศษได้แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๙ บัญญัติว่า “เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าหน่วยงานของรัฐหรือพนักงานสอบสวนได้รับเรื่อง การกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมืองไว้พิจารณา และคณะกรรมการ เห็นว่าเป็นการสมควรที่คณะกรรมการจะดำเนินการเองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐหรือพนักงานสอบสวนนั้นโอนเรื่องหรือส่งสำนวน การสอบสวนเกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นมาให้คณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีเช่นนี้ให้หน่วยงานของรัฐหรือพนักงานสอบสวนโอนเรื่องหรือส่งสำนวน

การสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง มาให้คณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว” จึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งที่จะมีความเห็นว่าจะดำเนินการสืบสวน ไต่สวน และวินิจฉัยกรณีการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมืองหรือไม่ ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจกำกับดูแล บังคับบัญชากรมสอบสวนคดีพิเศษ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากอยู่ในฐานะ “ต้องรู้” และ “ต้องกำกับยับยั้ง” แต่ผู้ถูกร้องที่ ๒ กลับยังคงสั่งการให้กรมสอบสวนคดีพิเศษตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีที่ร้องเรียนการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อันจะถือว่าเป็นกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีเกี่ยวกับการเลือกวุฒิสมาชิกเข้าไปอยู่ภายใต้กลไกของระบบการสอบสวนคดีพิเศษปกติ ย่อมไม่สมเจตนารมณ์กับการจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งอันเป็นองค์กรอิสระ ดังนั้น จึงเป็นการล่วงล้ำอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งอันเป็นองค์กรอิสระ พฤติการณ์ ของผู้ถูกร้องที่ ๒ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษหน่วยงานในกำกับของฝ่ายบริหารใช้อำนาจรัฐตรวจสอบข้อเท็จจริงการร้องเรียนเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๓ จริยธรรมทั่วไป ข้อ ๒๖ ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ข้อ ๑๔ และ ข้อ ๑๖ หมวด ๓ จริยธรรมทั่วไป ข้อ ๒๖ นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารไม่อาจตีความหรือใช้กฎหมายให้ขัดต่อกฎหมายที่มีสถานะสูงกว่าเช่นรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้ การที่กระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเข้าไปอยู่ภายใต้กลไกของระบบการสอบสวนคดีพิเศษปกติ ย่อมไม่สมเจตนารมณ์กับการจัดตั้งองค์กรอิสระ จึงถือเป็นการล่วงล้ำ ขัดขวางอำนาจขององค์กรอิสระ ดังนั้น เมื่อพิจารณาประกอบกับเจตนาและความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้ว เห็นได้ว่ามีลักษณะร้ายแรงตามข้อ ๒๗ วรรคสอง หมวด ๔ การฝ่าฝืน และไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ดังนั้น ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๕)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) ส่วนความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๕) แต่ขณะที่คดีนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ความเป็นรัฐมนตรีของนางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี สิ้นสุดลงตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๗/๒๕๖๘ เป็นผลให้รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง ต่อมาเมื่อพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้ง นายอนุทิน ชาญวีรกูล เป็นนายกรัฐมนตรี ตามประกาศลงวันที่ ๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งรัฐมนตรีชุดใหม่ ตามประกาศลงวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ โดยไม่ปรากฏรายชื่อผู้ถูกร้องทั้งสองได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ทำให้ผู้ถูกร้องทั้งสองพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี กรณีจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลงนับแต่เมื่อใด

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ